

Letniška lista —
 Celoletno . . . . . K 10—
 Polletno . . . . . 5—
 Tretje leta 2-50
 Četrtletno . . . . . 1—
Letniška lista Avstrije: —
 Celoletno . . . . . 15—
Posamezne številke
 10 vinarjev.

STRAŽA

Previdnostni opozorila
 ne vstopajte na železniške proge
 ob čakanju potnikov
 vstopajte na proge
 le po ukazih
 stražarjev
 in poletnih
 stražarjev
 ne vstopajte na proge
 ob čakanju potnikov
 vstopajte na proge
 le po ukazih
 stražarjev
 in poletnih
 stražarjev

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Broška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 9.—11. ure dopoldne.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 5. julija.

Vzhodno bojišče.

Pri mestu Brzezany smo zadnje, v sovražni posesti se nahajajoče postojanke priborili nazaj in jih vzdržali proti sovražnim napadom.

Sicer pa je bilo na vseh bojiščih bojno delovanje malenkostno.

Najnovejše nemško večerno poročilo.

Berolin, 5. julija zvečer.

Na zahodu slabotno bojno delovanje.

Na vzhodu med Zborovim in Brzezany močna topovska borba.

Rusi napadajo z 38 divizijami.

Curij, 5. julija.

Vojni kritik lista »Corriere della sera« piše, da se ceni ruska armada, katera bi naj v vzhodni Galiciji prebila našo črto, na 38 divizij.

Francoski P-čoln potopljen

Berolin, 5. julija.

P-čoln, kateremu je poveljeval nadporočnik Heimburg, je s torpednim strelom ob tuniški obali potopil francoski P-čoln. Nadporočnik Heimburg je s tem potopil že tretji sovražni P-čoln.

Konec vojske ni več daleč?

Francoski vojni minister Painleve je izjavil v francoski zbornici, da pripravlja Francija s svojimi zavezniki, in sicer z Rusijo vred, veliko podjetje, ki bo zaveznike privedlo bližje njih konečnemu vojnemu cilju. Konec vojske še sicer ni tukaj, a ni več posebno daleč.

Avstrijski državni zbor.

Politiko sprave je napovedal naš mladi vladar ter jo je že tudi začel s pomiloščenjem političnih obsojencev. Ta velevažni čin našega ljudomilega cesarja sedaj obvladuje politično situacijo. Nekaka mejna in razdvojna črta je, ker loči boljšo bodočnost od žalostne preteklosti, marveč tudi glede na ljudi, ki so ob njem razkrili svoje prepričanje, svoje tajne želje in prave namene.

Tisti, ki so se radovali preganjanja ter so mnenja, da jih je bilo še premalo obešenih, se kajpada ne radujejo pomiloščenja. Dobrotljivost našega cesarja vpliva na nje na isti način, kakor nekdanj na farizeje božje usmiljenje do ubogega, a po svoji volji dobrega človeka. Ta mrznja in nevolja in obenem domišljena popolnost, ki samoljubno zatrjuje: »Hvala tebi, Bog, da nisem kakor drugi«, je dobila svoj izraz v vijugasti izjavi nemškega Nationalverbanda skozi usta koroškega poslanca Doberniga.

Tisti pa, ki so sami trpeli preganjanje in kojih rojaki so bili na stotine obsojeni, so cesarski razglas sprejeli z veseljem in zadoščenjem. Saj se jim je s tem vsaj deloma popravila krivica, ki se jim je delala. Čustvo pomirjenja in zadoščenja, ki ga

je ustvaril velikodušni čin našega cesarja, je tudi prevladovalo v razpravi o neveljavnosti odredb, ki so odpravile porotna sodišča, in o kompetenci in preuredbi vojaških sodišč. S pomiloščenjem političnih obsojencev je cesar Karel odprl duri politiki sprave med avstrijskimi narodi. Če si bodo istega duha spravljalivosti, s katerim je prešinjen naš vladar, prilastile tudi nemške stranke, zlasti vse vrste nemškonacionalnih strank, bo uspelo delo notranje preureditve Avstrije v smislu enakopravnosti in narodne avtonomije vseh avstrijskih narodov.

* * *

Cesar pomilostil politične obsojence.

V seji justičnega odseka v pondeljek, dne 2. julija je ministrski predsednik dr. vitez Seidler med splošnim presenečenjem prečital cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim je proglasil naš mladi ljudomili vladar splošno pomiloščenje vseh radi takozvanih političnih pregreškov od vojaških sodišč obsojenih civilnih oseb.

Cesar pravi med drugim v svojem lastnoročnem pismu, da mora namesto politike sovraštva in maščevanja, ki je, podpirana po nejasnih razmerah, povzročila svetovno vojno, po koncu vojne na vsak način in povsod stopiti politika spravljalivosti. Ta mišl mora obvladati tudi v notranjosti države. Gre za to, da se s pogumom in uvidevnostjo in medsebojno posvetljivostjo ugodi narodnim željam.

V znamenju spravljalivosti hoče cesar kreniti na pot milega prizanašanja in pogniti zaveso pozabljenja nad vsa obžalovanja vredna politična kršenja, ki so se zgodila pred in med vojno in ki so povzročila kazenskospodna preganjanja.

Odpuščena je kazen osebam, ki so bile obsojene radi veleizdaje, razžaljenja Veličanstva in članov cesarske hiše, motenja javnega miru, vstaje, upora, nasilnega postopanja proti zborovanjem, sklicanim od vlade za razpravljanje javnih zadev, proti sodiščem ali drugim javnim oblastim, podpiranja pri enem navedenih dejanj. Če se je izvršila obsodba še tudi radi kakega neznatnega dejanja in je imelo kaznjivo dejanje politični značaj, se kazen odpusti. Ustavijo se naj tudi vsa politično-kazenska postopanja. Osebe, ki so zbežale v tujino, niso deležne te cesarjeve milosti. S kaznijo vred se odpustijo tudi vsi nasledki kazni. Obsojeni poslanci torej dobijo zopet aktivno in pasivno volilno pravico, osebam, ki so z obsodbo izgubile doktorat, se jim isti zopet vrne, vrne se jim pa tudi zaseženo premoženje.

Cesar Karel končno pripominja, da si je izbral za pomiloščenje godovni dan svojega najstarejšega sina-prestolonaslednika.

* * *

Ko je vitez Seidler prečital cesarjevo pismo, je vse vrolo iz odseka na vse strani po zbornici. Kot blisk se je raznesla vest o velikem milostnem činu mladega cesarja po celi Avstriji. Načelnik justičnega odseka se je takoj telefonično zahvalil cesarju za amnestijo.

Seja, dne 3. julija.

V torkovi seji državnega zbora je pozval predsednik poslance Masaryka, Düricha, Gregor na, Pitacca in Candussi—Giarda, ki se nahajajo v inozemstvu, naj tekom 30. dni pridejo k sejam in se opravičijo, sicer bodo izgubili mandate.

Nato je prečital min. predsednik cesarjevo lastnoročno pismo o amnestiji.

Cesarjevo velikodušno dejanje se vobče tolmači tako, da je cesar s to splošno amnestijo hotel popraviti kolikor je mogoče in izbrisati vsakovrstne krivice, ki so se zgodile v izjemnih razmerah. Cesarjevemu srcu dela največjo čast, da je z velikopotezno amnestijo poskusil dati zadoščenje pravici. O vojaški justici se je že nekaj govorilo v državnem zboru in napovedovala so se jako važna pojasnila. Opomniti je treba, da s cesarjevo amnestijo marsikaj ni popravljeno, kar se sploh popraviti ne da: trpljenje tistih, ki so za kako malenkostno pregreho trpeli več let v ječi, ali ki so zaradi nekaj nepreudarnih besed morali storiti smrt.

Med čitanjem cesarjevega lastnoročnega pisma je nastal v zbornici velik nemir. Dočim je med Slovani nastalo radostno razpoloženje, so Nemci pričeli divjati. Razpoloženje zbornice je postajalo vedno burnejše in izgledalo je, da pride vsak trenutek do spopadov. Ko je češki poslanec Rydlo pokazal Wolfu košček sladkorja (spomin na nekdanjo korupcijsko afero tega bojovnika), je Wolf zagrabil pred ministrsko klopjo stoječo stenografsko mizico ter jo zavilhtel, da jo vrže med slovanske poslance. Mizica je bila Wolfu še pravočasno iztrgana iz rok. Poleg Wolfa sta se odlikovala z divjim kričanjem tudi poslanca Iro in Wedra. Slovanski poslanci vseh strank so na izzivanja krepko reagirali, vzdržali pa so se sami vsakega izzivanja in njihovi disciplini se je v prvi vrsti zahvaliti, da se je v zbornico polagoma vrnil mir. Nemci so skušali pozneje v razpravi o porotnih sodiščih še enkrat izzvati nove burne prizore.

Čehi so z zaničevanjem zavrnili izzivanje ter se niso dali razburiti.

Razprava o predlogi, da se za nevojaško prebivalstvo odpravijo izjemna sodišča in da se zopet uvedejo redna sodišča, je bila dokaj živahna. Poročevalec poslanec dr. Ofner je povdarjal, da je vlada grofa Stürgkha za časa vojske ponovila trikrat svoje naredbe, da se za časa vojske ustavi delovanje porotnih sodišč, vsled česar je trikrat zakrivila prelom in kršenje ustave. Predlaga torej, da zbornica ne prizna imenovanih naredb. Vodja pravosodnega ministrstva je izjavil, da bi ne kazalo takoj odpraviti izjemnih sodišč in takoj uvesti porotna sodišča, ker je sestava porotnih seznamov zelo otežkočena, v nekaterih krajih celo nemogoča.

Pri razpravi je maloruski poslanec Dnistrijskij navedel več slučajev krivičnega kaznovanja Malorusov in je zahteval odškodnino. Poljak dr. Gross je protestiral proti nastopu nekaterih članov gosposke zbornice, ki so hoteli

poslanski zbornici lekcije dati.

Slovenski poslanec dr. Benkovič je predlagal resolucijo, ki pozivlja vlado, naj izda na moderni podlagi sestavljen disciplinarni predpis za justične oficirje pri domobranstvu in naj se začne pogajati s skupno vlado, da izide tak predpis tudi za oficirje skupne armade.

Ob koncu torkove seje so stavili slovenski poslanci več vprašanj, predlogov in interpelacij. Poslanec dr. Korošec je stavil predlog, da se za Bosno in Hercegovino zopet upostavijo ustavne pravice ter da se skliče bosanski sabor. Poslanec dr. Benkovič je pozival vlado, da se odpravijo v Bosni in Hercegovini vojaška sodišča za nevojaško prebivalstvo; poslanec dr. Verstovšek pa je stavil interpelacijo zaradi zapiranja in preganjanja nedolžnih Slovencev na Štajerskem za časa vojske ter da se dotičnim povrne povzročena škoda.

Poslanec Roškar in tovariši so vložili interpelacijo glede podpor kmetom, ki so trpeli škodo po uimah. Odpišejo naj se jim po razmerju davki, preskrbe živila ter vestno precen pridelek.

Volitev delegacije odložena.

Za torkovo sejo je bila določena volitev delegacije. Pred sejo poslanske zbornice so imeli načelniki klubov konferenco, na kateri so sklenili, naj se volitev delegacije odloži. Nemci in socialni demokratje so zastopali stališče, da delegacijsko zasedanje še ni razpisano in da zato še ni treba zdaj delegacije voliti. Tudi na Ogrskem se volitev delegacije vrši neposredno pred delegacijskim zasedanjem.

Seja, dne 4. julija.

V tej seji zbornice se je nadaljevala razprava glede odprave izjemnih sodišč in da se zopet uvedejo porotna sodišča. Kot prvi je govoril češki poslanec dr. Körner, ki je označil cesarjevo pomiloščenje političnih kaznjencev kot moder in človečanski čin, s katerim je cesar to popravil, kar so vojaška sodišča zakrivila. V istem smislu je tudi govoril Poljak dr. Tertil, ki je sklepčno z ogorčenjem zavračal v gosposki zbornici padle žalitve poljskega naroda, češ, da Poljaki v Galiciji niso s potrebnim navdušenjem podpirali avstrijske armade. Cesarjevo pomiloščenje političnih kaznjencev vsled katerega je, oziroma bo več slovanskih poslancev izpuščenih iz jetnišnic, je avstrijske Nemce tako razbesnilo, da so podali v današnji seji zbornice dve izjavi, v katerih izražajo svojo nevoljo. V imenu nemškega Nationalverbanda je tako izjavo podal poslanec Dobernig. Izjavlja nezaupanje Seidlerjevi vladi, ker ni uporabila svojega vpliva zoper tako pomiloščenje, sicer se pa ta razglas kot osebni čin cesarja ne sme kritizirati. S tem razglasom bo sicer oproščenih veliko nedolžnih. Vendar pa Nemci ne morejo čez vse dogodke razprostrti zagrinjala pozabljenja. Zato odklanjajo vsako odgovornost za posledice. V imenu krščanskih socialcev je podal poslanec Fink prav umerjeno izjavo, v kateri ugotavlja, da je ta cesarski razglas potekel iz pomilostitvene pravice cesarjeve, ki se odteguje razpravi v ustavnih zastopih, in da ga toraj ne bi smel podpisati ministrski predsednik. Pozdravljati se pa mora tisti stavek v cesarjevem lastnoročnem pismu, ki izraža trdno zaupanje, da se bodo vsi narodi našli v skupnem delu za rešitev velikih nalog in vprašanj. Vsled cesarjevega pomiloščenja bo izpuščenih na prosto veliko zapeljanih in takih, ki so vsled raznosti in nasprotovanja mnenja postali žrtve izjemnih sodišč; kajpada tudi dokaj takih, ki so krivi. Želeti je le, da naj plemeniti čin našega cesarja bo v prid državi in

njenim narodom in da kmalu napoči doba, ko bodo vsi avstrijski narodi skupno delovali za dobrobit naše očetnjave.

Nato je govoril nemški krščanski socialc Wohlmeier, ki je naglašal potrebo, da se odpravijo izjemna sodišča in uvedejo porotna sodišča.

Sklepčno je še govoril poljski socialni demokrat Liebermann, ki je rekel, da je za časa vojne spremenjeno vse naše zaledje v eno veliko vojašnico. Nato sta bila izvoljena poslanca Schiegl in Udržal kot generalna guvernika. Prihodnja seja v petek predpoldne.

V tej seji je stavil poslanec dr. Verstovšek predlog, zavoljo škode, povzročena vsled povodnji v Bistriški dolini v slovenjgraškem okraju; nadalje, da se popravi most med Muto in Vuzenico; potem še interpelacijo, da štajersko namestništvo in štajerske politične oblasti ne rešujejo važnih aktov, in interpelacijo o stopanju vojaških cenzurnih oblasti. Poslanec dr. Krek je stavil predlog, da se vojaške osebe, ki se nahajajo v raznih zbirališčih in taborih, oprosti vojaške službe, oziroma da se jim da dopust. Poslanec dr. Ravnikar je vložil interpelacijo glede jezikovne enakopravnosti na Koroškem.

Zbornični odseki.

Ker v četrtek ni bilo plenarne seje zbornice, e zborovalo več odsekov kot justični, ustavni, finančni, poljedelski, vojnogospodarski in proračunski odsek ter odseki za socialno zavarovanje, za državne uslužbenke in odsek za ljudsko prehrano.

Pametni Nemci.

V Nemčiji so ustanovili ljudsko zvezo, katere glavni cilj je delovanje za dosego miru. V Frankobrodu se je zadnjo soboto vršilo ustanovno zborovanje te mirovnemu gibanju prijazne organizacije. Na zborovanju so bile zastopane tri močne stranke: katoliški centrum, socialni demokratje in ljudska stranka. Na shodu se je sprejela resolucija, v kateri se med drugim pravi:

»Zborovalci so prepričani, da je skorajsnji mir, ki bi naj postal stalen mir, mogoč le na podlagi prostega sporazuma, ki enako upošteva vse življenske interese vseh narodov. Mir s silo (kakor ga hoče doseči nemška vojna stranka), ki bi diktiral mirovne pogoje, bi bil vir novih vojsk. Tak mir bi tudi popolnoma razrušil gospodarstvo zmagočega naroda. Radi vednih vojnih priprav bi svet živel v stalni vojni nevarnosti.«

Rusko bojišče.

Na vzhodnogališki fronti med Zborovim in Brzezany je divjala od 1. do 4. julija huda bitka. Rusi so napadali z 38 divizijami, a naše črte niso mogli nikjer prebiti. Naši so se izpočetka nekoliko umaknili pri Zborovu in Konjukih, te dni pa so izgubljene postojanke deloma dobili zopet nazaj. Bitka se nadaljuje.

Na ostali bojni črti manjši boji.

Rusi vjeli 10.000 mož.

Rusko uradno poročilo z dne 4. julija pravi, da so Rusi v vzhodni Galiciji dne 1. julija vjeli 173 častnikov in nad 10.000 mož. Plen pa znaša 7 topov in 7 strojnih pušk.

Ruski poveljnik.

Švicarski »Bund« poroča, da je prevzel poveljstvo ruskih čet na ruski južnozahodni fronti (v Galiciji) generalni poročnik Aleksej Gutor, ki je star 48 let ter se je v karpatskih bojih posebno izkazal.

Na drugih bojiščih.

Na vsi italijanski fronti nič posebno važnega. V italijanskih višjih vojaških krogih se

opaža neko nesporazumljenje. Sedanji italijanski vojni minister, ki je ministroval samo dober teden dni, je baje vložil prošnjo za odstop. — Poročati nam je še o junškem činu ogrskih domobranskih polkov št. 20 in 31 dne 2. julija. Pri Kostanjevici sta ta dva polka z naskokom vzela prednjo italijansko postojanko, ujela 2 častnika, 270 mož in uplenila 2 strojni puški.

Na posameznih točkah rumunske fronte ogenj navadnih in strojnih pušk. Položaj nespremenjen.

Na francoskem bojišču artilerijski boji v Flandriji in hudi francoski navali na nemške postojanke v Champagni na črti Chemin des Dames—Cerny. Ob reki Mozi hudi artilerijski boji, na ozemlju Mozele pa manjše praske. Iz premikanja čet se sodi, da se četverosporazum zopet pripravlja na novo ofenzivo, koje glavno pozorišče bo baje ozemlje pri Arrasu.

Na macedonskem bojišču razven manjših prask ob Struni nobenih važnejših dogodkov. Četverosporazum baje namerava umakniti svojo armado izpred Soluna, nakar bi Grčija prevzela četverosporazumovo vlogo na macedonskem bojišču.

Na turških bojiščih živahno gibanje v južni Palestini, kjer so Angleži baje zbrali veliko armado za ofenzivo proti Palestini. — Ob turško-perzijski meji na črti Kermanšah—Hamadan večji spopadi med Turki in Rusi, o katerih si pa poročila zelo nasprotujejo. — Na ostalih bojiščih nič pomembnega.

Politične vesti.

Vsenemška zagrizenost. »Marburger Zeitung« smatra vsakega narodno zavednega Slovana za panslavista, rusofila, srbofila itd. in naše slovensko narodno gibanje in stremljenje v Avstriji obrekuje kot srbofilstvo in kot veleizdajalstvo. Nam niti ne pride na misel, da bi naš narod, njegove težnje in njegove voditelje branili zoper ljudi, kojih cilj ni Avstrija, marveč Vsenemčija. Naš narod brani dovolj njegova požrtvovalna in junaška dejanja med vojsko. Vspricho požrtvovalnosti in junaške borbe našega naroda za Avstrijo naj molčijo razni nemško-nacionalni in vsenemški Drückebergerji po štajerskih mestih in trgih in naj se ne širokoustijo, kakor to dela »Marburger Zeitung«, češ, da so med vojsko na bojišču in doma vse storili Nemci v Avstriji.

In zdaj, ko je naš cesar v svoji velikodušnosti pomilostil vse politične obsojence, »Marburger Zeitung« s slabo prikrito jezo godrnja nad »starodavno, po nobenih dogodkih ugasljivo ljubeznijo, ki je svoje oživljajoče zarke zopet vrgla na kapitane panslavistične garde.« Sedaj so »dr. Kramar kot kandidat za ministrsko mesto v Avstriji in vsi njegovi sodrugi na severu in na jugu zopet izpuščeni na nemško ljudstvo v Avstriji in rusofili in srbofili kar rajajo v omami veselja...« Zares, nespremenjena je ostala nemško-radikalna zagrizenost. Kakršna je bila pred vojsko, takšna je bila ob začetku vojske, takšna v poteku vojske, le še bolj potencirana, pomnožena in bolj razljučena! Nespremenjena pa je tudi ostala prizanesljivost in popustljivost poklicanih činiteljev napram takemu časnikarskemu hujskanju.

Obsojeni in pomiloščeni poslanci. Od vojaških sodišč so bili obsojeni poslanci dr. Kramar, dr. Rašin, Choc, Burival, Netolicky, Vojna, Grafenauer, Markov in Kurilovič; v preiskavi pa se je ob času amnestije nahajal poslanec Klofač. Poslanci Grafenauer, Choc, Vojna in Netolicky so bili takoj izpuščeni na svobodo. Dr. Kramar, dr. Rašin, Markov in Kurilovič pa se še pridružujejo v zaporu, ker so bili obsojeni poleg

hodnje dni več množine m a s t i in m a s l a v razprodajo. Za vsako karto se bo za 14 dni dobilo 8 dek masti. — Glavarstvo je dobilo 1 vagon dobre kavine mešanice. Na $\frac{1}{8}$ karte se bo dobilo $\frac{1}{4}$ kg kave. Poljsko cikorijo pa se bo lahko dobilo tudi brez kart. Cena 4 K 30 v 1 kg. — V mariborski okolici je glavarstvo kupilo mnogo drevja za d r v a. Več oddelkov vojaških delavcev seka drva, ki se bodo porabila za prebivalstvo v občinah, kjer primanjkuje drv. Občine naj poročajo, koliko drv rabijo občani.

Preskrbovanje z živili v mariborskem okraju. V mariborskem okraju je komisijonar g. Urban ustanovil več odborov, ki bodo razdeljevali živila, tako n. pr. v Št. Lovrencu in v Št. Ilju. Prosimo naše zaupnike, da nam poročajo, kdo je v teh odborih in kje se delijo živila.

Krušne karte za moštvo, ki je na dopustu. Po vladni naredbi imajo vojaki, ki se nahajajo na dopustu, pravico do krušnih kart ali takozvanih krušnih izkaznic. Pri uradu, ki deli karte, se mora natanko povedati, kako dolgo bo dotični na dopustu.

Za enakopravnost želodca. Proti neenaki razdelitvi živil v naši monarhiji prihaja vedno več pritožb. Dočim na Štajerskem in Tirolskem prebivalstvo v pravem pomenu besede strada, imajo na Ogrskem še vsega v izobilju. Tako je neki prijatelj prinesel iz mesta Szolnok na Ogrskem prekrasno belo »štruco«, opotičeno z rozinami, katero je kupil v Szolnoku pri peku za 30 v. Ravno tako ne manjka na Ogrskem tudi drugih božjih dobrot, preskrbljeni so obilo z vsem, prav kakor pri nas vojni dobavitelji. Zahtevati moramo, naj se že enkrat uvede v monarhiji enakopravnost želodca in naj se izpregovori z Ogrsko resna beseda.

Na Ogrskem še več moke. Predsednik ogrskega prehranjevalnega urada baron Kürthy je izjavil, da letina na Ogrskem ne bo posebno slaba in da bo treba za Ogre (za Avstrijce ne?) določeno dnevno množino moke še povišati. Ogrji imajo vedno in povsod prednost. Ali mogoče Ogrji za brambo skupne domovine več trpijo in storijo kot Avstrijci?

Cene za letošnji vinski mošt na Ogrskem. Na Ogrskem in po vseh vinorodnih krajih pričakujejo letos izredno ugodno vinsko letino. V Tokaju obljublajo že sedaj po 5 K za liter vinskega mošta.

Židje na Štajerskem. Na Štajerskem so se za nakupovanje sena in slame nastavili večinoma sami židovski nakupovalci. Mnogi so še podvrženi vojaški dolžnosti, a se jih je za nakupovanje oprostilo. Ali vlada še nima dovolj žalostnih vzgledov židovskega trgovanja?

Najvišje cene za čevljarsko mazilo in vošilo. Vlada je določila za razno čevljarsko mazilo in vošilo cene, po katerih se je ravnati pri prodaji na debelo in na drobno. Pri prodaji na drobno so določene cene za škatljico čevljarskega mazila od 30 do 62 v, oziroma od 38 do 80 v, in sicer z ozirom na kakovost mazila in velikost škatljice. Za leseno škatljico čevljarskega vošila (biks) je določena cena 6 v.

Zvišanje železniških pristojbin. Iz Dunaja se poroča, da nameravajo vse uprave avstrijskih železnic zvišati s 1. avgustom razne pristojbine za prevažanje blaga. Ni še pa gotovo, ali nameravajo tudi zvišati pristojbine za prevažanje oseb.

Za prosti ribji lov. Naše reke so bogate rib. V času pomanjkanja živil bi naj oblasti oskrbele, da bi se čim več teh naravnih zakladov pridobilo za ljudski živež. A zakupniki ribolova navadno dovolijo loviti ribe samo svojim prijateljem. Ako se kmetu s silo odvzame žito, krompir in živina, ki jo je sam izredil, bi naj pač ljudstvo tudi imelo pravico do rib in divjačine, ki so več ali manj skupna last vseh državljanov. Pisec teh vrstic je sam videl v nekem stranskem, več metrov globokem zalivu ob Muri velike množine rib, ki bi se jih lahko polovilo in dalo ljudstvu za živilo.

Razne novice.

Oče 34 otrok. V Ahlbeku na Nemskem opravlja kot krojač vojaško službo nek Ferdinand Eglinski, mož, kateremu se je te dni narodil 34. otrok. Eglinski je oženjen v drugič. Iz prvega zakona ima 15, iz drugega pa 19 otrok. Veliko njegovih sinov že tudi opravlja vojaško službo.

1700 vagonov pokvarjene koruze. Ogrski listi poročajo, da je imel ogrski vojno-žitnoprometni

delniški urad v nekem mlinu v Osjeku shranjenih 1700 vagonov koruze, katera se je pa vsled brezbriznosti skladiščnega osebja tako pokvarila, da ni ne za človeško hrano in tudi ne za živalsko pičo. Vso to ogromno množino koruze, s katero bi bilo za delj časa odpravljeno veliko pomanjkanje koruzne moke po mnogih krajih, so spravili v tovarno za izdelovanje špirta.

Dopisi.

Maribor. V sredo dne 11. julija ob 5. uri popoldne priredi za ranjene in bolne vojake mariborskih vojaških bolnišnic v Gambrinovi dvorani sotrudnik avstrijskega Rdečega križa, ravnatelj Oton Hofbauer, zabavni večer, na katerem bo sodelovalo veliko število raznoterih umetniških moči, tako, da ta večer za naše junake večer razvedrila. Proizvajale se bodo razne pevske točke, godba, humoristična predavanja i. t. d.

Maribor. Premazni deleži moke in drugih živil so povzročili zadnje dni veliko gibanje delavstva, posebno železničarjev. V sredo, dne 4. julija je nenadoma zastalo delo v delavnicah južne železnice in kurilnice in na velikem skladiščnem in premikalnem kolodvoru na Teznu. Železničarji zahtevajo: 1. enako plačilo kot v dunajskih delavnicah, 2. denarno pomoč za nakupovanje potrebnega blaga, 3. čevlje in obleko, 4. draginjsko doklado tudi za čas bolezni in dopusta. Pogajanja v sredo so imela začasno ugoden uspeh. Železničarji so šli opoldne zopet na delo, ker se jim je obljubilo, da se bo njih zahtevam po večji množini živil in boljši plači po možnosti ugodilo. Železničarji v delavnicah in kurilnici ob koroškem kolodvoru zahtevajo do danes opoldne ugodnega in obveznega odgovora od pristojnih oblasti, sicer bodo sedanes

ustavili delo. Ako se to zgodi, bo promet na železnici močno trpel. Upati je, da se bodo želje železničarjev izpolnile. — Tudi ženstvo v mariborski okolici se močno giblje. V sredo dne 4. julija je prišlo kakih 200 žensk iz Radvanja in Nove vasi k okrajnemu glavnemu in dr. Lajnsiču, kjer so zahtevale več živil in drugih potrebščin.

Št. Ilij v Slov. gor. V naši okolici so dne 5. julija ljudje polovili 3 pobegle italijanske vjetnike. Že več dni so se klatili po gozdih brez hrane in sredstev. Zandarmerija jih je oddala vojaškemu poveljstvu v Mariboru.

Celje. Umrl je tukajšnji posestnik in kovaški mojster Avgust Kolarič v 64. letu svoje starosti. — Tukajšnji rudarski nadkomisar Viljem Seefeldner je imenovan za rudarskega svetnika istotam. — V celjski vojaški bolnišnici je umrl pešec 87. pešpolka, Ivan Mulec. — Dne 8. julija t. l. ob 9. uri predpoldne bo imela tukajšnja okrajna bolniška blagajna svoj letošnji občni zbor, ki se bo vršil v prostorih imenovane okrajne bolniške blagajne.

Celje. Po daljši bolezni je tukaj umrl vpo-kojeni mornariški nadkomisar Jožef Pirc, rodом Ljubljčan. Rajni je bil vitez Franc Jožefovega reda.

Laško. Na binkoštni torek se je poročil vrl mladenič Anton Lah, veleposestnika sin iz Velike Nedelje, z gospodično Frančiško Peternel. Mladi par je prevzel veleposestvo Dvor-Marijagradec. Novoporočencema želimo obilo sreče in blagoslova!

Trbovlje. Odbor telovadnega odseka »Orel« vljudno vabi na VII. redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 8. julija ob 4. uri popoldan v dvorani »Društvenega Doma«. Govori preč. g. profesor dr. Josip Hohnjec iz Maribora.

Tiskarna sv. Cirila in uredništvi „Straže“ in „Slov. Gospodarja“

naznanjajo tužno vest, da je gospod

Alozij Exler,

naš dolgoletni strojni črkostavec, četovodja nekega pešpolka,

dne 25. junija 1917, zadet od laške mine, padel junaške smrti za domovino.

Vrlemu slovenskemu junaku svetila večna luč!

Maribor, dne 4. julija 1917.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

32. c. kr. državna loterija

za vojaške dobrodelne namene.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

26. julija 1917.

Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije).

Gospodična

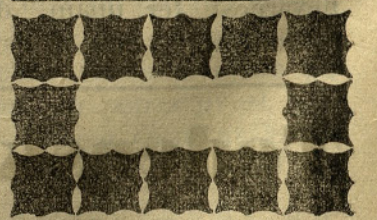
išče sobo in kuhinjo meblirano, eventualno celo oskrbo in sicer v okolici Maribora, Celja ali Zidanega mosta. Ponudbe pod »Ne predrago« na upravništvu lista,

Poštena kuharica

se sprejme kot samostojna gospodinja h rodbini brez otrok. Zeli se starejše med 30—40 leti. Ponudbe na upravništvu lista.

En par konj

za težko vprego kupi, Matija Obran, Maribor, Fischergasse št. 9.

Slovinci,
Naročajte
in razširjajte
Stražo!